

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; Ds. M. C. Tanis, Barendrecht; J. van Heteren, Slidrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350 de administrateur van „Bewaar het pand” te aan den Rijn. Abonnementenprijs f 6,— per jaar. Abonnementenprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Gods denken aan Efraïm

*Want sinds Ik tegen hem gesproken heb,
denk Ik nog ernstiglijk aan hem.*

Jeremia 31 : 20b.

De boodschap in bovengenoemde tekst moest Jeremia te boek stellen, moest duurzaam bewaard en mocht niet worden vergeten, omdat hij van kracht blijft zolang deze bedeling duurt. Die boodschap is bestemd voor Efraïm, dat is het geheel van de tien stammen van Israël, dat met die naam werd aangesproken, maar ook ons heeft hij zo heel veel te zeggen. Toen Jeremia deze boodschap te boek stelde, werd er denkkelijk niet veel meer over Efraïm gesproken. Al meer dan een eeuw was het uit zijn land gedeporteerd en onder de volken verstrooid, zodat de naam Efraïm werd doorgehaald in het register der volken; die naam had afgedaan, aan Efraïm werd niet meer gedacht. Ja, zo zal dat wel geweest zijn bij de mensen. Maar bij de Heere was dat niet zo, voor Hem had die naam niet afgedaan, in Zijn register was die naam niet doorgehaald. In de heilsboodschap voor alle geslachten van Israël, die Jeremia te boek moest stellen, wordt Efraïm heel nadrukkelijk genoemd. Die naam mocht dan in de loop van de tijd door mensen worden vergeten, de Heere vergat hem niet. Hij dacht eraan met innerlijke bewogenheid en ontferming.

Dat sprak maar niet zo vanzelf, dat lag maar niet zo voor de hand. Efraïm had het daar immers niet naar gemaakt. Hij is te vergelijken met de verloren zoon, die zijn hoog bevoorrechte positie niet had gewaardeerd, zijn goederen had doorgebracht en zijn vader op het hart getrapt. Maar niet tegenstaande dit alles liet de Heere Efraïm niet los. Hij dacht aan hem en Hij sprak tegen hem door de profeten om hem terug te roepen van zijn heilloze weg, die van de Heere afweek. Om hem te roepen tot omkeer, tot waarachtige bekering. En toen Efraïm naar die stem niet wilde horen en doorging, sprak de Heere tegen hem op nog een andere manier, zoals blijkt uit Amos 4, door droogte, door misgewas, door allerlei ziekten en sprekende rampen. Maar ook naar die stem hoorde Efraïm niet. Hij keerde niet terug, hij ging door.

In deze houding van Efraïm is het gedrag van zo heel velen getekend. Men kan op allerlei manier, in huis, door het lezen van Gods Woord aan tafel, in de kerk, door de prediking van dat Woord, de boodschap van de Heere horen die tot bekering roept, terwijl men toch wegens opgaat die van Hem afwijken. Men kan zelfs tegen dit roepen ingaan door zich aan Zijn dienst te onttrekken en met elke vorm van godsdienst te breken, door zich op te stellen in het kamp van die met God en godsdienst spotten en er openlijk tegen ingaan, zoals in onze tijd vaak op ontstellende manier

gebeurt. Maar dan nog blijft de Heere spreken. Hij spreekt door ernstige gebeurtenissen, waardoor men krachtig tot de orde wordt geroepen, of door herinneringen aan het ouderlijk huis, herinneringen aan een woord dat vader of moeder bij een bepaalde gelegenheid eens heeft gezegd, waardoor het geweten spreken gaat, en waarin de boodschap ligt opgesloten: al denkt u niet meer aan de Heere, Hij denkt nog wel aan u.

Toen Efraïm voortging in allerlei zonden, dacht de Heere nog aan hem. Toen hij opstandig terugsliep tegen het juk, dat hem werd opgelegd om hem tegen te houden op zijn heilloze weg, dacht de Heere nog aan hem. Ja, Hij dacht nog aan hem toen hij in ballingschap onder de volken was verstrooid, toen vrijwel niemand meer aan hem dacht. De Heere laat een mens zo spoedig niet los. Hij maakt Zich vrij van die Hem tegenstaan. Wie ondanks Zijn spreken toch doorgaat, gaat verloren, maar het is om eigen schuld. Dat het toch bedacht mocht worden, dat door het negeren van Zijn spreken Zijn Heilige Geest smart wordt aangedaan (Jes. 63 : 10). Zijn roepstem tot bekering is zo welmenend, u kunt er van op aan dat het waar is wat Hij zegt: „Ik heb geen lust in de dood van de goddeloze, maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve”. Als de Heere dan zo aan Efraïm dacht toen hij van Hem afweek, hoe zou Hij dan niet aan hem denken toen hij eindelijk tot inkeer was gekomen, toen hij zijn grote schuld tegenover de Heere zich bewust was geworden, de slagen, die hij had gekregen, ging billijken, beschaamd werd over zijn schandelijk gedrag en rouw bedreef over zijn zonden tegen de Heere, en in dat alles ging roepen: „Heere bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn, want Gij zijt de Heere mijn God” (vers 18 en 19).

Zou de Heere niet opmerken als Efraïm zich zo bij Hem beklaagt, als hij zo tot Hem roept? Het is alles gevolg van Zijn denken en spreken, het is vrucht van Zijn trekkende liefde, daarom hoort Hij dat roepen niet alleen, maar Hij geeft er ook antwoord op, het is niet te vergeefs.

Niemand, die in de schuldverslagenheid over zijn zonden in benauwdheid tot de Heere vlucht in het gebed, roept te vergeefs, integendeel, werd er zo maar meer tot Hem geroepen. Zulke klagers zijn welkom bij Hem al zijn ze dan ook vervuld met schaamte over hun afmakingen. Op grond van de tekst mogen zulke mensen worden aangespoord om vol te houden. De Heere Zelf geeft hier de verzekering, dat Hij nog aan hen denkt sinds Hij tot

VAN DE ADMINISTRATIE

Wij ontvingen het verzoek het adres van Ds. C. Smits te willen vermelden, wat wij bij deze gaarne doen. Het adres is: Rev. C. Smits, 178 Madison Ave, Clifton, 07011, New Jersey, U.S.A. Voorts, wie kan mij helpen aan het juiste adres van A. Koor-naat, Schoonderloostr. 60B, Rotterdam, en van G. Beugelink, Lochemstr. 53 of 54, Eindhoven? Bij voorbaat mijn dank. Op de gezonden herinneringskaarten voor het betalen van het abonnementsgeld vierde-jaargang kreeg ik enkele opmerkingen. Naar aanleiding daarvan delen wij u mede, dat de vierde-jaargang ingegaan is op 10 april 1969, en zij, die dachten betaald te hebben, deden dit van de derde-jaargang. Zoals men kan weten, hebben wij nog niet, zoals andere bladen, de regeling van vooruitbetaling. Willen de betrokkenen hier goede nota van nemen? Alles te beantwoorden is onmogelijk; helpt mede om het ons zo gemakkelijk mogelijk te maken.

Aan giften mochten wij weer ontvangen: f 127,—. Daarvoor onze hartelijke dank. Ons gironummer is 704350, t.n.v. adm. „Bewaar het Pand”, v. Eeghenstraat 14, Alphen a/d Rijn.

v.d.L.

hen sprak: „Bekeert u, bekeert u, want waarom zoudt gij sterven?”

Al zoudt u tegen deze eis dwars zijn ingegaan, al is het misschien al heel lang geleden, dat de Heere u dit woord liet horen, dan heeft het nog Zijn kracht. Hij denkt eraan, Hij trekt niet terug. Daarom mag die eis worden omgezet in een gebed zoals Efraïm dat deed: „Heere, bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn”. Zo geeft de Heere in Zijn Woord een vaste pleitgrond voor het gebed, dat niet vruchteloos is, want Hij wil verzekeren van Zijn onbegrijpelijk ontfermen, dat de oorzaak is waarom Hij nog aan hen denkt.

Ja, dat ontfermen is onbegrijpelijk. Om mensen te trekken uit de ellende waarin ze door eigen schuld zijn gekomen, als Efraïm, en om hun Zijn gedachten, Zijn vredegedachten, die opkomen uit Zijn Goddelijk ontfermen, bekend te maken, meer nog, in dat ontfermen metterdaad te doen delen, heeft Hij Zijn eigen Zoon niet gespaard, maar heeft Hem overgegeven om plaatsbekledend hun straf te dragen, hun schuld weg te nemen en hun ongerechtigheid te verzoenen door Zijn dierbaar bloed. Daarom is er ruimte bij God voor schuldigen als Efraïm. Ja, wie kan de diepte peilen van Gods ontferming waardoor Hij aan ellendigen denkt?

Wie kan vertolken wat doorleefd wordt als Hij om Christus' wil van vrede spreekt en door Woord en Geest de verzekering geeft: „Sinds Ik tegen u gesproken heb, denk Ik nog ernstiglijk aan u”.

De Heere blijft aan de Zijnen denken. Hij vergeet ze nooit al kunnen zij Hem, nadat ze Zijn genade leerden kennen, vergeten als David, die dwaalde als een schaap, of als zij uit zwakte in zonde vallen als Petrus. Hij vergeet hen niet. Hij denkt aan hen en Hij geeft krachten die, die geen krachten heeft; Hij denkt aan de Zijnen en daarin ligt de zekerheid van het heil gewaarborgd. Zijn onbezweken trouw zal nooit hun val gedogen. Hebt u die eenzijdige genade leren kennen? Dan verstaat u David, die beleed:

Schoon 'k arm ben en ellendig,
Denkt God aan mij bestendig,
Gij zijt mijn hulp, mijn kracht.

Sneep

De Christinnereis is voor jong en oud

19.

„Ach”, sprak Christinne, „als het zulke lieden waren, zal ik ze nimmer betreuren; zij hebben niets dan hun verdiende loon en ik geloof dat het maar goed is, dat ze als een teken ter waarschuwing dicht bij de weg zijn terechtgesteld. Zou het niet goed zijn geweest, indien hun misdaden gegraveerd waren in ijzer of in koper en dan hier op deze plaats een gedenk-teken ware opgericht om anderen, die even slecht zijn als zij, te waarschuwen?”

„Dat is inderdaad geschied”, merkte Stoutmoedig op, „zoals gij zien kunt als gij maar eens de muren van naderbij beziet”.

„Nee, nee, dat niet”, sprak Barmhartigheid, „laat hen maar hangen en hun namen vergaan en hun misdaden voor altijd tegen hen getuigen. Ik beschouw het als een groot voorrecht, dat zij opgehangen zijn vóór wij hier kwamen. Wie weet wat zij anders ons, weerloze vrouwen, nog hadden aangedaan”.

En nu zongen zij het volgende lied:

Zo hangt dan daar, gij drie,
en weest voor allen
Een teken, die Gods Waarheid tegen staan,
Gij, die hier komt, zie waartoe zij vervallen,
Die 't pelgrims moeilijk maken op hun paân.
En gij, mijn ziele, wil u wachten,
voor allen, die de heiligheid verachten.

Zo gingen zij voort tot zij aan de voet van de heuvel Moelijkheid kwamen, en Stoutmoedig nam deze gelegenheid waar om hun mede te delen wat daar aan de Pelgrim was overkomen toen hij er langs trok.

„Zie”, sprak hij, „dit is de bron waaruit de Pelgrim dronk vóór hij de heuvel besteeg; toen was hij helder en rein, maar nu is het water troebel gemaakt door de voeten van hen, die niet willen dat andere pelgrims zich aan deze bron verkwikken”. Ezechiël 34 : 18, 19.

„Deze ongenietbare egoïsten en ruziemakers in de schaapskooi, die ook alles ongenietbaar maken, zegt de Heere van Zijn schapen te zullen scheiden, omdat zij er niet bij horen. Zij horen niet naar de stem van de goede Herder, maar alleen naar de stem van hun eigen gulzige begeerten”.

Daarop zeide Barmhartigheid: „Hoe kan iemand toch zo wangunstig zijn?”

Nu merkte hun gids op: „Gij moet het water er maar uitscheppen in een zuiver drinkvat en het dan een poos laten staan tot het vuil en troebele bezonken is op de bodem, dan zal het drinkbare water overblijven”.

Deze raad werd door Christinne en de haren opgevolgd. Zij schepten het uit de bron in stenen vaten en lieten het staan tot het onreine naar de bodem gezakt was en eerst toen dronken zij er van.

Hierna maakte Stoutmoedig hen opmerkzaam op de twee zijpaden waarop Vormelijk en Schijnheilig afgedwaald waren. „Dit zijn gevaarlijke wegen”, zei hij, „en toen de Pelgrim hier langs kwam, is er een tweetal op omgekomen. En hoewel deze paden nu versperd zijn met kettingen, palen en zelfs met een sloot, toch worden er nog altijd gevonden, die het liever hiermede beproeven dan het pad, dat naar boven voert, in te slaan”.

Hier zag en zei Christinne: „De weg der trouwelozen is streng. Het is verwonderlijk hoe zij op die paden kunnen geraken zonder gevaar te lopen de hals te breken”.

„Maar zij willen het toch wagen”, voegde Stoutmoedig er aan toe, „en wat erger is, wanneer één van 's Konings dienaren hen bespeurt en toeroept dat zij zich op de verkeerde weg bevinden, zeggen zij spottend: „Aangaande het woord dat gij tot ons gesproken hebt, in des Heeren naam, wij zullen naar u niet horen, maar wij zullen ganselijk doen al hetgeen uit onze mond is uitgegaan”. Als gij nu goed toeziet, zult gij bemerken, dat het op deze weg aan waarschuwingen niet ontbreekt, maar toch verkiezen zij die te betreden”.

„Zij zijn traag”, voegde Christinne er aan toe, „zij willen geen inspanning getroosten en het beklimmen van de heuvel vinden zij onaange-

naam. Zo wordt aan hen vervuld hetgeen geschreven staat: „De weg des luiaards is als een doornheg”. Ja, zij zullen liever in een strik lopen dan de steilte op gaan, al voert deze weg ook naar de Hemelstad”.

Nu togen zij verder en begonnen de heuvel te bestijgen, en zij klommen steeds hoger. Doch eer zij bij de top waren, begon Christinne te hijgen, en zij bracht met moeite uit: „Dat klimmen is een hele inspanning en het verwondert mij niet, dat zij, die hun gemak liever hebben dan het heil van hun ziel, een gemakkelijker pad kiezen”.

En Barmhartigheid zei: „Ik wil hier gaarne een weinig rusten”, en ook de kinderen begonnen reeds te schreien van vermoeidheid.

„Kom, kom”, zei nu Stoutmoedig, „hier moet gij niet nederzitten; een weinig hoger is een priëel, dat de Koning daar heeft laten plaatsen!” Met deze woorden nam hij de jongste knaap bij de hand en leidde hem daarheen. Zodra zij dan ook het priëel bereikt hadden, vleiden zij neer om te rusten, want de hitte was afmattend.

Toen zei Barmhartigheid: „Hoe liefelijk is de rust voor vermoeiden, en hoe goed is de Vorst van de pelgrims, dat Hij hun zulke rustplaatsen bereidde. Ik had veel van dit priëel gehoord, maar nooit tevoren had ik zo iets aanschouwd. Maar o, laat ons toch toezien dat wij hier niet in slaap vallen, want naar ik gehoord heb, heeft de Pelgrim daarvoor duur moeten boeten”.

Nu zei Stoutmoedig tot de knapen: „Wel beste jongens, hoe gaat het u? Wat zegt gij wel van deze reis?”

„Heer”, zei de jongste, „ik had bijna de moed opgegeven, maar ik dank u dat gij mij bij de hand hebt gevat toen ik bijna niet meer voort kon. En ik herinner mij wat mijn moeder mij gezegd heeft, dat de weg naar de hemel gelijk een ladder, maar dat die naar de hel als een hellend pad is. Maar ik ga liever de ladder op naar de hemel, dan naar beneden om in de hel te belanden”.

Naar de Catechisatie

DE ERFZONDE (2)

We onderscheiden dus de erfzonde in ERF-SCHULD en ERFSMET.

De erfschuld is de onmiddellijke toerekening van Adams zonde aan alle mensen krachtens het feit, dat Adam gesteld was als vertegenwoordigend hoofd over al zijn nakomelingen. Romeinen 5 laat dit duidelijk zien.

Van nature wil de mens hier niet aan. „Wat kan ik eraan doen wat Adam gedaan heeft?” is de vraag, die in het hart opkomt of wordt gesteld.

We moeten niet vergeten, dat de menselijke natuur heeft gezondigd. Wij hadden bij wijze van spreken niet anders gedaan. We zouden verder kunnen wijzen op een eenvoudig voorbeeld. Wanneer een land een oorlog heeft verloren moet het de oorlogsschuld betalen. Die schuld rust dus op hen, die zelf in die oorlog hebben meegestreden. Is die schuld niet afbetaald, blijft zij rusten ook op het volgende geslacht. Dit geslacht zal er zich niet vanaf kunnen maken door te redeneren: wat kan ik eraan doen, dat die oorlog gevoerd is?

Gevolg nu van de erfschuld is de erfsmet (niet omgekeerd).

Wat is die erfsmet?

Zij is de inklevende verdorvenheid over de gehele mens. Dit leert de Bijbel zeer duidelijk. Gen. 8 : 21: „Het gedichtsel van 's mensen hart is boos van zijn jeugd aan”. Job 14 : 4: „Wie zal een reine geven uit de onreine? Niet één”. Psalm 51 : 7, waar David belijdt: „Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren en in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen”. Voorts in Joh. 3 : 6, Romeinen 3, 1 Kor. 15, in Galaten 5, waar de apostel spreekt over het begeren van het „vlees” en over de „werken des vleses”. Ook in Romeinen 7. De Schrift spreekt over „vlees” in tweeërlei zin. In de

Inderdaad, het onderwijs dat deze kinderen genoten van hun moeder is voor het geestelijke leven van grote betekenis. Voor jong en oud loopt de weg naar Sion tegen de stroom op. Het is en blijft een worstelen met allerlei tegenheden. Wie het opgeeft en met de stroom mee drijft, komt als een dode vis in de dode zee van het eeuwige vuur.

Barmhartigheid zei nu: „Kent gij het spreekwoord wel: Het is licht werk de berg af te gaan?”

„Ja”, zei Jakobus (want zo heette de knaap), „maar de dag komt ook waarin het afgaan van de berg het zwaarst zal vallen!”

„Goed gezegd”, zei Stoutmoedig, „gij hebt het rechte antwoord gegeven!”

Barmhartigheid glimlachte, maar de knaap bloosde van verlegenheid.

„Kom”, zei Christinne, „wilt gij iets eten om u te verfrissen, terwijl gij hier zo zit uit te rusten? Ik heb een granaatappel, die de heer Uitlegger mij meegaf, en ook een stukje honingraat en een flesje met iets versterkends er in”.

„Ik dacht al, dat hij u iets gaf”, zei Barmhartigheid, „omdat hij u terzijde riep”.

„Dat deed hij”, antwoordde Christinne, „maar het gaat zoals ik bij het begin van onze reis gezegd heb: gij zult alles met mij delen, omdat gij mijn trouwe gezellin zijt!”

Nu gaf zij een deel aan Barmhartigheid en aan de knapen en allen verkwikten zich daarmee.

„En”, vroeg Christinne aan Stoutmoedig, „wilt gij ook iets nemen?” Maar hij antwoordde: „Gij moet uw reis nog vervolgen en ik keer huiswaarts; gij zult zelf wel nodig hebben wat gij nog bij u hebt, en ik heb thuis dagelijks deze spijsen”.

Toen zij dus gegeten en nog wat gesproken hadden, zei hun gids tot hen: „De dag snelt voorbij, als gij het goed vindt, zullen wij ons gereed maken om verder te gaan”.

Het aangenaam vertoeven van de pelgrims in het welbekende priëel verloopt tot hiertoe heel gunstig. Zouden zij het er werkelijk beter afbrengen dan de Pelgrim?

Nijkerk

R. Kok

62.

betekenis van de „vergankelijkheid” van de mens. „Alle vlees is gras”, Jes. 40 : 6. In Gal. 5 en Rom. 7 wordt met „vlees” bedoeld de „oude mens” tegenover de „nieuwe mens”. „Want het vlees begeert tegen de Geest, en de Geest tegen het vlees”, Gal. 5 : 17. Onze Heidelberger stelt in zondag 3 de vraag: Maar zijn wij alzo verdorven, dat wij ganselijk onbekwaam zijn tot enig goed en geneigd tot alle kwaad? En dan antwoordt zij: Ja wij, tenzij dan dat wij door de Geest Gods wedergeboren worden.

In de wedergeboorte krijgt het vlees, de oude verdorven natuur de doodsteek. De apostel spreekt van een „kruisigen van het vlees”. Maar dat vlees verzet zich met alle macht. Daarom wordt het een strijd tussen „vlees” en „geest”, maar waarvan de overwinning ligt in Christus en die door de kracht van Christus gekend wordt. Zijn we een „twee-mens” geworden en kennen wij die strijd? We bedoelen niet in de anti-nomiaanse zin van het woord, waarbij aldus geredeneerd wordt tén opzichte van het zondigen: „o, dat doet mijn oude mens, dat is nu eenmaal mijn karakter, dat verandert niet”. Zie, dit is goddeloos geredeneer.

De verdorvenheid strekt zich over de gehele mens uit en trekt door in al de leden van zijn bestaan. Het is als een „onzalige fontein”, waaruit de zonde ontspringt en blijft ontspringen. O, hoe noodzakelijk is de vernieuwende en reinigende kracht van de genade. De mens moet niet maar verbeterd worden, maar geheel vernieuwd, herschapen. De leer van de erfzonde is te allen tijde bestreden en geloofchend geworden.

Pelagius leerde de vrije wil van de mens na de val. De mens bezit nog het vermogen om het

goede voort te brengen en is geestelijk gezond. Wanneer de mens zondigt, doet hij dit uit navolging, omdat hij ziet zondigen.

Het semi(half)-pelagianisme heeft de leer van Pelagius overgenomen in verzwaktere vorm. Rome leert, dat de wil en de natuur van de mens is verzwakt, waarom de genade de mens te hulp moet komen. Dit standpunt houdt verband met Rome's beschouwing over het beeld Gods. Het beeld Gods is volgens Rome een bovennatuurlijke faktor, hem als een aparte gave geschonken bij zijn schepping. Bij het verlies van het beeld Gods is de mens die afzonderlijke gave kwijtgeraakt. Zijn natuur is derhalve goed gebleven, zij het verzwakt.

De remonstranten zijn ook semi-pelagiaans. De mens kan nog het geestelijk goede voortbrengen. Bij hen is de zonde slechts een zwakte.

Tegenwoordig spreekt men over „erfelijk belast zijn”. Maar men probeert de schuld en de verantwoordelijkheid van 's mensen daden weg te cijferen. Men wil niet zo zeer van straf weten, maar wel van „verbetering”. Het reklasseringswerk is goed wanneer men de misdadiger, die zijn straf heeft ondergaan, opvangt en hem een plaats in de maatschappij wil geven. Maar geheel verkeerd is het, wanneer zij de misdadigers aan de gerechtvaardigde straf tracht te onttrekken.

We willen nog wijzen op een schijnbare tegenstelling, die in de Bijbel zou voorkomen en waarmede men nogal eens zit om uit de moeilijkheid te komen. Er staat in Ezechiël 18 : 20: „de zoon zal niet dragen de ongerechtigheid des vaders en de vader zal niet dragen de ongerechtigheid des zoons”. Maar in Exodus 20 : 5, in de wet, staat weer: „Want Ik de Heere uw God ben een ijverig God, Die de misdaad der vaders bezoekt aan de kinderen, aan het derde en vierde lid dergenen, die Mij haten”.

De tekst van Ezechiël 18 : 20 heeft geen betrekking op de erfzonde, maar wil zeggen: wanneer een vader, die goddeloos leeft, een zoon krijgt, maar die bij het zien van zijns vaders zonden diens voorbeeld niet volgt en die zich van die zondige bedrijven onthoudt, die zal om de ongerechtigheid van zijn vader het leven niet verbeuren. Hier wordt bedoeld op de persoonlijke verantwoordelijkheid van ieder mens voor zijn eigen gedrag.

Exodus 20 : 5 bedoelt, dat God de zonden der vaders zal bezoeken aan de kinderen, die zich ook aan die zonden schuldig maken. Daarop wijst het zesde vers. Tegenover degenen, die God haten, staat het doen van

Gods barmhartigheid aan duizenden dergenen, die Hem liefhebben en Zijn geboden onderhouden.

Hebben we nu in onze les besproken, dat alle mensen gezondigd hebben en allen een verdorven natuur bezitten, dit geldt niet van Christus. Had Hij Zelf zonde, dan had Hij nooit voor anderen kunnen betalen. Maar Hij is de volmaakte Reine en Heilige. Hij is ontvangen van de Heilige Geest en was daarom zonder erfzonde.

Rome pleit ook Maria vrij van de erfzonde. Maar hiervoor geeft Gods Woord ons niet de minste aanwijzing. Rome's standpunt ten deze berust alleen op haar erkenning van traditie en overlevering als Goddelijk gezagdragend. De Reformatie keerde terug tot de zuivere leer: alleen de Heilige Schrift is het geïnspireerde en alleen Goddelijk gezag dragende Woord van God!

Het was de kerkvader Augustinus, die tegenover Pelagius de bijbelse leer over de erfzonde en de onmacht des mensen onder de zonde duidelijk in het licht gesteld heeft en scherp heeft verdedigd. Calvijn heeft dit gedaan tegenover Rome's dwaalleer. En ook onze belijdenisgeschriften zetten de leer van de erfzonde kernachtig en duidelijk uiteen. Werden ze meer gelezen en onderzocht, bovenal Gods Woord zelf en doe Gods Geest ons de ware zin verstaan, tot persoonlijke ontdekking en verzoening in Hem, Die met Zijn heiligheid de onreinheid en al de smet van Zijn volk volkomen bedekt!

Het is noodzakelijk, dat in de prediking gewezen wordt op de persoonlijke verantwoordelijkheid van de mens, die ondanks zijn totale verdorvenheid nog redelijk zedelijk schepsel is gebleven, naar Gods Woord en de belijdenis. Wij verwerpen in alle opzichten de valse lijdelijkheid, die achter de onmacht van de mens wegschuift en de schuld zoekt te bedekken. Maar niet minder erg is, wanneer van kansels en katheders de totale verdorvenheid van de mens en de doodstaat verwaarloosd en verdonkerd wordt, om niet te zeggen gepasseerd, zoals dit helaas al meer plaats heeft. Dan wordt God niet op het hoogst verheerlijkt en de mens niet op het diepst vernederd! Dan krijgen we al meer gemeenten met een vrolijk halleluja-christendom, dat vijandig zich openbaart ten opzichte van de schriftuurlijk-bevindelijke prediking. Dan zuchten de oprecht heilbegerigen onder ook zulk een genoemde eenzijdige prediking.

Urk

v.L.

HET LIED IN DE EREDIENST

Gods rijke gave.

Het woord van Luther is overbekend: „In de Psalmen ziet men alle heiligen in het hart. Men is daar in een schone tuin, ja in de hemel zelf, en tevens in dood en hel”. Dit geveugelde woord willen we onderstrepen, omdat het waar is. Toch stellen we het niet primair, wanneer we het over de Psalmen hebben. Want in het boek der Psalmen is het niet de mens, die als eerste zijn ziel blootlegt, maar God. Hij legt Zijn Goddelijk hart bloot voor allen, die Hem vrezen. Hij is het, Die Zich ook in de Psalmen aan de mens openbaart. De Psalmen moeten we primair zien als een onderdeel van de Bijbel, het Woord van God. Iemand heeft terecht gezegd: „De vijfdelige Psalmbundel is een vijfvoudige symfonie op Gods openbaring in de „vijf boeken van Mozes”. Wat God gedaan heeft, wat Hij doen zal en doet met Zijn volk en met de wereld, met de rechtvaardigen en de goddelozen, wordt in de Psalmen op muziek gezet. Hierin zien we een voortgang van de Godsopenbaring. Denk in dit verband aan de natuurpsalmen (Ps. 8, 19, 33, 104). De Heilige Geest doet de dichters van de Psalmen de natuur zien in Gods licht. Vandaar hun belijden: „Al wat de Heere behaagt, doet Hij, in de hemelen en op de aarde, in de zeeën en alle afgronden. Hij doet dampen opklimmen van het einde der aarde. Hij maakt de bliksemen

met de regen. Hij brengt de wind uit Zijn schatkamers voort. Hij geeft sneeuw als wol. Hij strooit de rijn als as. Hij werpt Zijn ijs heen als stukken”.

De Psalmen 105 en 106 geven aan de uitleidingen en uitreddingen van Gods volk in Exodus verhaald, ongedachte perspectieven. Niet alleen Israëls historie, maar ook heel het wereldgebeuren wordt op God betrokken. God doet Zichzelf kennen als een God, Die helpt in nood. Die de ellendigen recht doet op hun klacht. Die Zich ontfermt over de Zijnen als een Vader over Zijn kinderen. Hij zal opstaan tegen Zijn vijanden. Zijn vijanden zullen verstrooid worden en Zijn haters zullen van Zijn aangezicht vlieden. Hij handhaaft Zijn recht tot beschaming van de vijanden, maar ook tot blijdschap van Zijn volk.

Meer dan enig ander boek van de Bijbel laat ons het boek der Psalmen God zien als de „God van het verbond”. Daar echter dit verbond geen inhoud heeft zonder Christus, wordt ook de Christus ontdekt in de Psalmen. En dat zeer rijk. We kunnen spreken van „Christus” in de Psalmen. Niet minder dan twintig psalmen worden in het Nieuwe Testament aangehaald. En bijzonder moet gedacht worden aan het feit, dat Christus Zelf in Zijn nood op Golgotha leeft bij de psalmen en ze uit. In de psalmen hebben we het „Christusgetuigenis”. Wanneer we dit stellen, moeten we echter niet menen, dat Zijn Naam reeds voluit gespeld werd. De Heilige Geest laat ons het Messiaanse duidelijk zien in de

psalmen. De Heilige Geest wees Petrus op de wezenlijke betekenis van Psalm 16. In zijn pinksterpreek zegt hij: „Want David zegt van Hem: Ik zag de Heere allen tijd voor mij, want Hij is aan mijn rechterhand, opdat ik niet bewogen worde. Daarom is mijn hart verblijd en mijn tong verheugt zich; ja, ook mijn vlees zal rusten in hoop; want Gij zult mijn ziel in de hel niet verlaten, noch zult Uw Heilige overgeven, om verderving te zien. Gij hebt mij de wegen des levens bekend gemaakt; Gij zult mij vervullen met verheiging door Uw aangezicht”.

Nu wordt er in de Psalmen niet alleen van de Christus gesproken, maar ook door de Christus gesproken. Christus is zowel de Zanger als de Bezongene. Dit wordt bijzonder gezien in de „koningspsalmen” (Ps. 2, 18, 20, 21, 45, 72, 89, 101, 144), waar in de lof, die van de koning bezongen wordt, wel wordt uitgegaan van de bestaande koning van Israël, maar waarachter tocht het beeld verrijst van de toekomstige Heilsvorst. Een psalmenkenner merkt op: „De aardse koning verdwijnt als achter een sluier en wordt het type van de toekomstige Goddelijke Koning van het eindrijk, de Messias”.

Behalve voorwerp van de profetie, is Christus ook onderwerp in de Psalmen. In Israël is Christus nog besloten en het lijden van Israël is afschaduwing van het lijden van Christus. Het zingen, het klagen en bidden, het danken, het is alles in en door Christus. Dit wordt verstaan door de Heilige Geest; vandaar dat dit door Gods kind in het spreken en zingen wordt onderstreept. Het steeds terugkerende refrein is: „Door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen”.

De harten gaan ook branden wanneer de Christus in de Psalmen ontdekt wordt. Als de grote Profeet ontdekt de Christus, de Christus in de Psalmen. Zo was het op de weg naar Emmaüs, zo is het vandaag nog. Kunt u hierop „amen” zeggen?

Vele zijn ook de soorten van de Psalmen. Soms wordt weleens de opmerking gehoord: je hebt soms moeite om geschikte, bijpassende psalmen te vinden. Deze opmerking verraadt, dat men geen psalmenkenner is. We hebben het vrije lied niet nodig. Er zijn geen levensomstandigheden denkbaar of er zijn geschikte psalmen voor. Elke predikant kan bij zijn preek de bijpassende psalmen vinden. Wie het tegendeel stelt, kent de Psalmen niet.

De Psalmen zijn dus een rijke gave van God. Zij spreken van de Godsopenbaring. Zij gewagen van de Christus' Gods. Zij laten ons zien het werk van God in natuur en genade.

In de Psalmen wordt kenbaar gemaakt wat er leeft in het hart. Uit de diepte wordt er geroepen tot God, Die uitkomst kan geven. In de strijd wordt er gezocht tot Hem, Die redt uit alle nood. De zondaar nadert in schuldbesef tot de Heere smekend om genade. Kenbaar wordt gemaakt de behoefte aan bijstand, hulp en leiding. In het lied wordt geuit Wie de Heere was, is en zijn zal. De indruk van Gods goedheid leidt tot jubelen. De uitredding tot danken. Daar nu ook vandaag dezelfde Geest als in het verleden werkt, zijn de Psalmen door Gods kinderen zo bemind. Men vindt zijn geestelijke ervaringen terug in het Psalmboek, zodat elke Psalm, die men zingt of meezingt, de bede of lofzegging van het hart vertolkt.

Op onovertroffen wijze hebben onze kantekenaren de heerlijkheid getekend in het „Opschrift”, dat zij boven de Psalmen plaatsten.

„Dit Boek is onder andere kanonieke boeken des Ouden Testaments, in Gods Kerk met recht geacht als een bijzonder kleinood, waarvan men de waardigheid en nuttigheid niet genoeg kan nadenken, veel min met tongen uitspreken of met pennen beschrijven. Sommigen noemen het een lusthof, een apotheek en schatkamer der christenen; anderen een anatomie of ontleding der gelovige zielen, een spiegel van Gods menigvuldige en ondoorgrondelijke genade; idem een volkomen summier of kort begrip des gansen Bijbels, der Wet en des Evangelies, of van Gods ware kennis en dienst”.

M. C. Tanis.

Boekbespreking

C. H. Spurgeon: *ALLES UIT GENADE*. T. Wever - Franeker.

Het boek is, zo lezen we op de titel-pagina, een ernstig woord tot hen, die de zaligheid zoeken te verkrijgen door de Heere Jezus Christus. Het is uit het Engels vertaald door Elisabeth Freystadt. Thans verscheen de 5e, ongewijzigde druk.

In het eerste stukje: Aan u! schrijft Spurgeon: „Het doel van dit boek is de zaligheid van de lezer. Hij, die het geschreven heeft, zal grotelijks teleurgesteld wezen, indien het niet het middel is, waardoor velen tot de Heere Jezus geleid worden. Het wordt uitgezonden in kinderlijke afhankelijkheid van God de Heilige Geest, om, indien het Hem beleeft, het te gebruiken voor de bekering van miljoenen”.

Spurgeon is onder ons bekend, zodat het niet nodig is hier veel aan toe te voegen. Hij was een opwekkingsprediker bij uitnemendheid en trok veel mensen onder zijn gehoor. Hij kwam sterk met de oproep tot het geloof in Christus tot zaligheid. Dat komt ook in dit werkje uit.

Het gevaar bestaat altijd, dat iemand ten onrechte de woorden op zichzelf toepast of dat men dat op verkeerde wijze doet. Dit gevaar is er steeds, wanneer men onder de prediking van het Woord verkeert of stichtelijke lektuur leest. Wij hebben altijd de voorlichting des Geestes nodig. De vraag mag steeds wel leven, wat de Heere bedoelt, wanneer Hij met Zijn Woord tot ons komt.

Dit is ook van belang bij het lezen van de werken van Spurgeon. We moeten ze goed lezen. Het is dan duidelijk, dat Spurgeon nooit bedoelde de mensen lichtvaardig gerust te stellen, maar hen te brengen tot waarachtige bekering en tot een waar geloof in Christus.

Van harte hopen we, dat dit boekje een brede lezerskring moge vinden en dat het velen tot zegen moge zijn. Het is keurig uitgegeven en kost gebonden f 9,50.

Stemmen uit Genève, preken, artikelen, brieven enz. van Johannes Calvijn. Uitgave van De Gereformeerde Bibliotheek, thans te Goudriaan (Z.H.).

We hebben hier voor ons de achtste bundel. Hierin verdedigt Calvijn de waarheid, dat de heiligen bij Christus leven en niet slapen naar de ziel, die in het geloof van Christus zijn heengegaan.

Hij schrijft b.v. op blz. 40: Laten wij dus dit geloof, dat gesteund wordt door al de profetieën, door de evangelische waarheid, door Christus Zelf, vasthouden: Dat de geest het beeld van God is, en als zodanig levend is, begrijpt en eeuwig is. Dat zij, zolang zij in het lichaam is, haar krachten uitoefent, wanneer zij uit dat tuchthuis weggaat, naar God verhuist, van Wiens gevoelen zij intussen geniet, terwijl zij in de hoop van de gelukzalige opstanding rust. Dat deze rust voor haar een paradijs is.

Dit kan wel genoeg zijn om een indruk te geven van de inhoud. De werken van Calvijn behoeven geen bijzondere aanbeveling, omdat hij steeds gezocht heeft Gods Woord te laten spreken.

De bundels kosten thans f 3,-.

ORANJE-KALENDER 1970

Uitgave van de Kalenderactie Pro Juventute

De kalender voor het nieuwe jaar is al verschenen. Zij ziet er keurig verzorgd uit en geeft elke maand een foto van leden van ons koninklijk huis. De uitgave vindt plaats ten bate van kinderen-in-moeilijkheden. Pro Juventute is een algemene instelling voor kinderbescherming met 24 verenigingen over het hele land. Door deze kalender te kopen steunt men het doel van de vereniging.

De kalender kost f 4,25 (bezorgingskosten f 0,70 extra) en is te bestellen bij de Kalenderactie Pro Juventute, postbus 7101, Amsterdam, postgiro 517400.

B.

WOORD EN KERK

Theologische bijdragen van de hoogleraren aan de Theologische Hogeschool van de Chr. Geref. Kerken in Nederland bij de herdenking van het 75-jarig bestaan van de Hogeschool.

prof. dr. B. J. Oosterhoff,

De daden des Heren gedenken

prof. drs. J. P. Versteeg,

Is Adam in het Nieuwe Testament een „leermodel“?

prof. J. Hovius,

Om „de ware religie te onderhouden“

prof. dr. J. van Genderen,

Roeping en verkiezing

prof. dr. W. H. Velema,

De kerk in de sociale ethiek

prof. W. Kremer,

De gemeente in de ambtelijke theologie

Omvang 178 pagina's

Prijs f 9,90

Boekhandel - Antiquariaat - Uitgeverij

TON BOLLAND

v/h H. A. van Bottenburg N.V.,

Prinsengracht 493, Amsterdam, tel. 020-221921

U BESPAART MAAR LIEFST F25.-

wanneer u thans intekent op de vierde, uitgebreide druk van hét standaardwerk over onze vaderlandse geschiedenis

DISPEREERT NIET

TWINTIG EEUWEN HISTORIE VAN DE NEDERLANDEN

door A. en H. ALGRA

Kompleet in vijf fraai gebonden delen, waarvan het eerste deel omstreeks 20 november a.s. verschijnt.

Totale omvang plm. 2200 tekstpagina's en plm. 400 bladzijden illustraties op kunstdrukpapier.

Bij voorintekening f 19,50 per deel. Na verschijning van deel 2 (omstreeks 15 maart a.s.) f 24,50 per deel.

De voorintekening geeft dus een prijsvoordeel van 5 x f 5,- is f 25,- in totaal!

Is het nodig dit vermaarde geschiedeniswerk bij u aan te bevelen? Nauwelijks, dachten wij, gezien het werkelijk grandioze sukses van de vorige drukken. Enkele korte recensies, die de kwaliteiten van deze uitgave ten overvloede onderstrepen, willen wij u echter niet onthouden:

„De geschiedenis van ons eigen land is de moeite waard. Men kan ze uit deze boeken leren kennen. Ze zijn aangenaam om te lezen, fris en oorspronkelijk van opzet, de citaten zijn raak gekozen. De illustraties verdienen een afzonderlijke vermelding. De geboiede lezer vindt een overweldigende hoeveelheid details en tegelijk de grote lijn”.

Ds. L. Vroegindewey in 'Om Sions Wil'

„De beide Algra's hebben ons volk een buitengewone dienst bewezen met het schrijven van dit prachtige geschiedeniswerk. Dit is geen dorre opsomming van feiten, maar een levend boek, dat ons ook de achtergronden doet zien en dat de feiten zet in het raam van de tijd waarin ze geschied zijn. Zeer hartelijk aanbevelen”.

'De Hervormde Vaan'

„Het mooie van dit werk is, dat het ons de achtergronden en de verbanden der dingen laat zien, de les der historie. Daarom is dit zulk een leerzaam boek. We zijn dankbaar voor deze uitgave. Hier is een principiële en gefundeerde geschiedenisbeschrijving, die ons ook de gangen Gods in de historie aanwijst”.

Ds. M. W. Nieuwenhuyze in 'Uw Koninkrijk Kome'

„We zijn hier blij mee, want DISPEREERT NIET is een uitstekend voorbeeld van populaire beschrijving van de vaderlandse geschiedenis. De auteurs weten hun bronnen goed te gebruiken, hun citaten raak te kiezen en hebben ons verrijkt met een overvloed van prachtige illustraties: het is een weelde die eens op je gemak te bekijken”.

Prof. J. Kamphuis in 'De Reformatie'

WAT GEBODEN WORDT

In DISPEREERT NIET is niet alleen de geschiedenis van ons eigen land te boek gesteld, maar ook — en die combinatie is in de Nederlandse geschiedenisliteratuur een unicum! — de rijke historie van onze voormalige koloniën en overzeese rijkdelen, zowel in Oost en West als aan de Kaap. Het vijfde en laatste deel, waarin de jongste geschiedenis (vanaf 1940) beschreven wordt, zal tot op het moment van verschijning worden bijgewerkt. Bovendien zal dit deel een uitvoerig alfabetisch register op het gehele werk bevatten. Dankzij dit register heeft DISPEREERT NIET alle eigenschappen van een handig naslagwerk, dat evenals een historische encyclopedie, onmiddellijk en op elk willekeurig moment kan worden geraadpleegd.

De vijf delen van DISPEREERT NIET, fraai uitgevoerd in geheel linnen banden met geplastificeerde stofomslagen in drie-kleurendruk, verschijnen met tussenpozen van ca. vier maanden, zodat het werk eind 1971 compleet zal zijn.

„Met tamelijk uitvoerige, niet te diepzinnige en niettemin toch betrouwbare geschiedeniswerken zijn wij niet verwend. Welnu, hier is er één. Wie het wil aanschaffen, doet er verstandig aan niet te lang te wachten met bestellen: straks wordt de prijs verhoogd!”

Drs. J. Kwekkeboom in 'Daniël'

Recensies als deze (en die zijn er honderden!) laten er geen twijfel aan bestaan: DISPEREERT NIET spant werkelijk de kroon onder de geschiedenisboeken. En wat vooral belangrijk is: het is een gezinsboek bij uitnemendheid. Jong én oud kunnen hier ontdekken hoe boeiend en leerzaam onze vaderlandse geschiedenis is! Schaf het aan, voor uzelf én (niet te vergeten) voor uw opgroeiende kinderen.

Geef hun de kans deze wonderlijke ontdekkingsstocht door 's lands historie te maken, door nú in te tekenen op dit prachtige kijk- en leesboek, dat als bron van vaderlandse historische kennis zijn weerga niet heeft.

De betaling behoeft geen bezwaar te zijn. U kunt desgewenst betalen in termijnen van slechts

F 5.- PER MAAND

Laat dit dubbele voordeel u niet ontgaan: profiteer van de lage voorintekenprijs (besparing f 25,-) én van de gunstige betalingsmogelijkheid, door gebruik te maken van de bestelbon. U kunt deze ongefrankeerd verzenden, in open envelop, met vermelding: drukwerk. Plak dus geen postzegel; die betalen wij voor u! Adresseer als volgt:

UITGEVERIJ T. WEVER

ANTWOORDNUMMER 5 - FRANEKER

BESTELBON

Zend mij bij verschijning tegen voorintekenprijs rechtstreeks/via boekhandel: *

..... ex. A. en H. Algra: DISPEREERT NIET.
Twintig eeuwen historie van de Nederlanden. Vierde, uitgebreide druk.
Kompleet in 5 gebonden delen à f 19,50.

Ik betaal elk deel onmiddellijk na ontvangst ineens/in termijnen van f 5,- per maand. *

Naam:

Adres:

Woonplaats:

Datum:

Handtekening:

* Doorhalen a.u.b. wat niet bedoeld is.

„TOLLE LEGE” - neem en lees

Bij voldoende intekening zal bij onderstaand adres binnenkort verschijnen het veel gelezen boek:

„De Zwarte Profeet”

door Guy Fitch Phelps

In onze tijd van valse oecumene en toenemende verrooiming is een boek als „DE ZWARTE PROFEET” een waarschuwend getuigenis. Het toont ons ROME in haar ware, Duivelse gedaante. o.a. blz. 302: „Ik moet die cellen zien, eer wij van hier gaan.” „Hier is de kalkput”. blz. 304: Het volgend ogenblik sprong hij verschrikt terug. Want in een hoek gedoken, half verborgen in een hoop stro, zwart van vuil enz. enz.

Uit de inhoud: DE BIECHT. DE AFVALLIGE. HET GEVAL VOOR DE RECHTBANK. EEN BLIK TOT OP DEN BODEM VAN ROME. CELIBAAT MAAR TOCH ? ? ? DE LIEFDE VINDT EEN UITWEG.

Uit bovenstaande blijkt dat het een boek is voor rijpere lezers. Maar dan ook voor ALLEN.

Teken heden in. Intekenprijs f 9,90. Na verschijning f 11,50, 331 pag. geb.

UITGEVERIJ „TOLLE LEGE”

Postbus 293 - Schiedam

hierlangs afknippen

BESTELBILJET

Naam:

Adres:

Woonplaats:

wil graag intekenen op het boek

„DE ZWARTE PROFEET” á f 9,90

Handtekening,

.....

STICHTING REFORMATISCHE PUBLIKATIE

Het noodzakelijke ref. dagblad kan spoedig komen mits..... u zich nog heden opgeeft als abonnee en er nog een paar andere bij opgeeft. Bent u al abonnee, des te beter, doch help ons dan ook nog aan een paar anderen. Het is ons aller zaak. Wat doet de wereld niet voor haar afgoden? Leest er pers vol gif maar op na en dan zult u met ons bedroefd zijn over de afval en het verval van land en volk. Toont met de daad dat het u mede ter harte gaat. Onze voorouders gaven goed en bloed. Wij behoeven slechts abonnee te worden en éénmaal een offer te brengen, in het belang van onze kinderen, onze jeugd en ons volk. Vult daarom nog heden onderstaande bon in en stuurt deze op. Wij wachten er op.

BON: Ondergetekende geeft zich op als abonnee van het Ref. Dagblad v.d. S.R.P.

Naam:

Adres:

Gift s.v.p. storten op giro. 1599999 (15 plus 5 x 9) van onze stichting.

BON uitknippen en zenden aan: Heicop 6, Kockengen.